

kal afstemning begrænset til vælgerne i et skoledistrikt.

...

Endelig skal det nævnes, at spørgsmål om ændring af *kommunale inddelinger* i henhold til loven herom (lov nr. 194 af 24. maj 1972, § 6) kan blive gjort til genstand for kommuneafstemning.

...

Der har i folketetinget i 1975 været fremsat et forslag til folketingsbeslutning om vejledende folkeafstemninger om kommunale anliggender. Efter forslaget, der var fremsat af fremskridtspartiet, skulle et mindretal af kommunalbestyrelsens medlemmer og/eller et mindretal af de vælgere, der er optaget på valglisten i vedkommende kommune, kunne begære vejledende folkeafstemning om et kommunalt anliggende. Forslaget var blandt andet begrundet med, at der i de senere år havde været en række eksempler på, at kommunalbestyrelser havde fået gennemført projekter, der muligvis ville være blevet nedstemt, hvis der havde været afholdt lokale afstemninger. Som eksempler på spørgsmål, der med rimelighed kunne forelægges vælgerne til vejledende folkeafstemning, var i bemærkningerne til forslaget nævnt rådhusbyggerier, opførelse af kommunale sportshaller og svømmehaller, oprettelse af nye kommunale institutioner og serviceordninger, anvendelse af kommunalt ejede grundarealer og bygninger. Det var i forslaget understreget, at det ikke var tilsigtet at flytte den besluttende myndighed, der fortsat burde være hos de kommunale styrende organer. En gennemførelse af forslaget ville imidlertid efter forslagsstillernes opfattelse indebære en mindretalsbeskyttelse og betyde en væsentlig styrkelse af det nærdemokrati, som efter kommunalreformen var vanskeligt at praktisere.

...

Som eksempler på emner, der herefter skulle kunne underkastes folkeafstemning, kan nævnes lokalplaner, vejprojekter, opførelse af idrætshaller, plejehjem og biblioteker.

...

Efter en demokratisk ideologi vil en kommunalbestyrelse nok være utilbøjelig til at sidde et kommuneafstemningsresultat overhørig. *Det ikke retligt bindende resultat vil derfor normalt være politisk bindende.* Den

omstændighed, at folkeafstemningens resultat ikke er retligt bindende, kan imidlertid give kommunalbestyrelsen mulighed for i særlige situationer at træffe en anden afgørelse, f.eks. hvis der er ringe deltagelse i folkeafstemningen eller næsten lige mange for og imod. Det må anses for rimeligt, at kommunalbestyrelsen, der har det fulde ansvar, også i sådanne situationer har det sidste ord i sagen.

...

Arbejdsgruppen har hæftet sig ved, at der *til gunst for* et kommunalt ikke-repræsentativt folkeafstemningsinstitut kan anføres,

at det betyder en tilnærmelse til et eventuelt ideal om et direkte demokrati, hvor det er befolkningen selv, der bestemmer sine anliggender og ikke kun fastlægger den politisk styrende kurs,

at kommunalbestyrelsen kan behøve en vejledning om vælgernes standpunkt til enkelte sager, der opstår i løbet af valgperioden, idet vælgerne ved de kommunale valg normalt alene markerer deres tilhørsforhold til partier eller personer,

at vælgerne inddrages i beslutningsprocessen, hvilket er blevet aktualiseret ved, at kontaktpunkterne i det repræsentative demokrati mellem vælgerne og de valgte i de senere år, blandt andet som følge af kommunalreformen, er blevet færre og ringere, således at repræsentanterne ikke på samme måde som tidligere kender deres vælgere,

at det muliggøres, at kommunens vælgere på tværs af partipolitiske anskuelser kan tage stilling til nogle kommunale anliggender,

at der kan skabes og stimuleres en interesse i befolkningen for kommunale anliggender,

at der i modsætning til ved opinionsundersøgelser kan sikres en i formen retligt betryggende indhentning af vælgertilkendegivelser,

at kommunalbestyrelsen får mulighed for i en stærkt splittet situation at høre vælgerenes indstilling, samt

at det forhindres, at kommunalbestyrelsens flertal uden videre udnytter sit flertal uden først at forsøge at forhandle sig til rette med oppositionen (»majorisering«).

...

Generelt har folkeafstemninger i forhold til opinionsundersøgelser den fordel, at de